

EUSKADIREN NAZIOARTEKOTZEAREN ERRADIOGRAFIA

2016ko uztailaren 26a

AURKIBIDEA

0. SARRERA	3
1. IKERKETA ETA GOGOETA PROZESUAREN ESPARRU KONTZEPTUALA ETA IRISPIDEA	5
1.1. Adierazleak eta horien tipologiak	5
1.2. Hautatutako adierazleen ezaugarriak.....	7
2. PROIEKTUAREN HELBURUAK ETA METODOLOGIA	8
2.1. Proiektuaren helburu orokorra	8
2.2. Txosten hau lantzeko metodologia eta prozesua	8
3. ADIERAZLEEN SISTEMA	10
3.1. Testuinguru globaleko adierazleak: zer ordezkatzten du Euskadik munduan.	10
3.2. Presentzia globaleko adierazleak: zer ordezkatzten eta ekartzen du Euskadik gaur egun munduan.....	12

0. SARRERA

X. legealdi honetan garbi dago Euskadiren etorkizuna agertoki globalean jokatzeko delako. Horregatik, Euskadiren nazioartekotzea, herrialde-erronka den aldetik, "Nazioartekotzeko Esparru Estrategia 2020: Basque Country Estrategia" dokumentuan jasoa, funtsezkoa da bere ongizaterako eta etorkizunean izango duen lehiakortasunerako.

"Nazioartekotzeko Esparru Estrategia 2020: Basque Country Estrategiak" baditu bere gobernamentu-eredua eta jarraipen- eta ebaluazio-sistema, dagozkien agintekoadroarekin eta kudeaketa-adierazleekin. Horri esker, Jaurlaritzak garatu dituen jarduketak eta ekintzak ebalua daitezke, finkatutako helburu estrategikoak X. legealdiaren amaieran zenbateraino bete diren jakiteko. Alabaina, barne-kudeaketa gauzatzearen adierazleak direnez, ez dituzte erregistratzen eta islatzen Euskadik munduan eragile global gisa duen posizionamenduan eragina duten inguruneko aldagai objektiboen aldaketak.

"Nazioartekotzeko Esparru Estrategia 2020: Basque Country Estrategia" dokumentuak adierazten duen moduan, gauzate-adierazleak gorabehera, "Eusko Jaurlaritzaren kanpo-harremanen eragina neurtuko duen sistema bat diseinatzeko gogoeta-prozesu bat hasiko da. Izan ere, gaur egun Euskadin ez dago horrelako sistemarik, eta nazioartean ere ez dago erreferentzia garbirik".

Esparru Estrategiaren agindu garbi hori da dokumentu honen jatorria. Hain zuzen ere, etorkizunean Eusko Jaurlaritzaren Kanpo Harremanen eragina neurtzeko sistema erdiesteko gogoeta-prozesuaren lehen fase horretan egin den prozesua eta lortu diren emaitzak deskribatzen ditu dokumentuak.

Eragina neurtzeko sistemak —eragin-adierazleek osatzen dute, jakina— ekintza jakin batzuk burutu direnean analizatutako aldagaien egoeran edo magnitudean espero den edo gertatu den aldaketa irudikatu edo adierazten du. Aldakuntza horiek epe ertaineko edo luzeko aldietan neurtu ohi dira, denbora-tarte bat behar izaten baita Euskadiren eskala globaleko posizionamenduan sortutako aldakuntzak edo hobekuntzak neurtu ahal izateko. Eragina neurtzeko sistema batera iritsi ahal izateko, alabaina, lurraldearen presentzia globala edo nazioartekotze-maila modu objektiboan eta erabilgarritasun-irizpide garbiarekin deskribatzen dituzten dimentsioak eta adierazleak definitu behar dira lehenengo.

Horrenbestez, lehen fase horretan, etorkizunean eragina neurtzeko sistema erdiesteko helburuarekin, adierazleen esparru kontzeptuala definitu eta hautatutako adierazleen egungo balioak bilatu eta erregistratu ondoren, "EUSKADIREN NAZIOARTEKOTZEAREN 2015EKO ERRADIOGRAFIA" landu da, adierazle objektibo eta subjektiboen hasierako oinarria erabilita, dagozkien egungo balioekin. Izan ere, hori izango da etorkizuneko eragin-adierazleen sistemarako abiapuntua.

“Erradiografia” edo “argazki” horrek deskribatzen du EUSKADIK MUNDUAN ERAGILE GLOBAL GISA DUEN PRESENTZIA ETA HERRIALDE GISA DUEN NAZIOARTEKOTZE MAILA.

Hautatutako adierazleak aldian behin eguneratuta, ondorengo faseetan “argazkian” jasotako dimentsio bakoitzeko eraginen neurketa eta ebaluazioa lortu ahal izango da.

2015ean aurkeztutako “erradiografia”, hots, Euskadiren nazioartekotzearen egungo egoera, egungo agertoki globalaren baldintzapean dago. Agertoki horretan, kontuan hartzea gomendatzen den ingurunearen bi faktore nabarmentzen dira:

- Egungo globalizazio-testuinguruak —komunikazioekin, finantza-fluxuekin, nazioarteko merkataritzarekin, migrazio-mugimenduekin eta abar erlacionatutako prozesuen elkarrekiko mendekotasun gero eta handiagoa du bereizgarri— funtsean aldatzen du kanpo-politika tradizionala. Measuring National Power in the Postindustrial Age (Tellis et al., 2000) liburuan, egileek adierazten dutenez, “gizarte postindustrialaren etorrerak transformatu egin ditu botere nazionalaren oinarri tradizionalak”.
- Era berean, integrazio ekonomiko eta politikoko proiektuak sortzen edo indartzen hasten dira, eta gobernu guztien nazioarteko agendan ezartzen ari dira, haien lurralde-esparrua dena dela ere, klima-aldaketa, elikadura- eta energia-segurtasuna, krimen antolatua edo nazioarteko terrorismoa bezalako izaera transnazionalako mehatxu eta gai politikoak, estatu-nazioaren era nazioarteko testuinguruaren arteko muga lausotzen dutenak.

Txostena hiru zatitan egituratzen da:

1. Ikerketa- eta gogoeta-prozesuaren esparru kontzeptuala eta analitikoa, eta irispidea: egindako ikerketa- eta gogoeta-lana zehaztu eta baldintzatu duten alderdiak plano teorikoan deskribatu, azaldu eta analizatzen dira.
2. Aplikatutako proiektuaren helburuak eta metodologia: adierazleak identifikatzeko, analizatzeko eta hautatzeko prozesua.
3. Adierazleak: Euskadiren nazioartekotzearen 2015. urte amaierako erradiografia finkoa, estatikoa, lortzea ahalbidetzen duten hautatutako adierazleen mapa.

Garatutako gogoeta-prozesua, Eusko Jaurlaritzaren Kanpo Harremanetarako Idazkaritza Nagusia buru izan duena, Eusko Jaurlaritzaren sail guztien lankidetzan izan duen parte hartzeko prozesua izan da. Aipamen berezia merezi du Euskal Estatistika Erakundeak (Eustat), proiektuari ekarpen aberasgarriak egin baitizkio estatistikaren alorrean.

1. IKERKETA ETA GOGOETA PROZESUAREN ESPARRU KONTZEPTUALA ETA IRISPIDEA.

Globalizazioa itzulbiderik ez duen noranzko bikoitzeko bidea da. Euskadirentzat ezinbestekoa da ahalmenak garatzen jarraitzea, nazioartekotze- eta irekitze-maila areagotzeko, eta horretarako laguntza eman behar die garatzeko kanpora irten nahi duten instituzio, erakunde eta pertsoneri, eta ahalmena izan behar du talentua erakartzeko eta atxikitze eta fluxu globalentzako espazio lehiakor erakargarria izateko.

Bide egokia egiten ari garen ebaluatzeko modu bakarra neurketa da:

“Definitzen ez dena ezin da neurtu. Neurtzen ez dena ezin da hobetu. Hobetzen ez dena degradatu egiten da beti”. Lord Kelvin.

1.1. Adierazleak eta horien tipologiak

Adierazle kontzeptuaren definizio ugari daude.

Edozein interpretaziotan, gertaera kolektiboak modu kuantitatiboan neurtzen eta objektibatzen ahalegintzen diren aldagaiak dira adierazleak. Horrela, ekintza politikoei babesa emateko eta lorpenak eta helmugak ebaluatzeko aukera ematen dute.

Ez dago jarduketa-maila bat neurtzeko “adierazle zuzenik”. Hainbat autorek adierazleen ezaugarriei buruz egiten dituzten aipamenetan kopuru handiagoa edo txikiagoa ematen dute, baina oro har, ezaugarri hauek ematen dizkiote “adierazle on” bati: neurgarria; zehatza; sendoa; sentikorra eta ekonomikoa.

Oro har, adierazleen tipologiak hiru hurbilketaren arabera bereizten dira:

- a) Adierazleen eraikuntza-sistemaren arabera
- b) Tratututako informazioaren izaeraren arabera
- c) Adierazleek ebaluazioaren xede den lan-prozesuan betetzen duten posizio erlatiboaren arabera

a) Adierazleen eraikuntza-sistemaren arabera

- **Adierazle bakunak.**

Fenomeno jakin baten alderdi behagarriren bat analizatzeko erabiltzen diren oinarrizko datuen sintesiak edo serieak dira adierazle bakunak, aldagai bakar bati dagozkionak.

Esate baterako, “Euskadiko ondasun-merkataritzaren nazioartekotzea” aldagai ekonomikoa neurtzen duen adierazle bakun bat Euskadiko nazioarteko merkataritzaren irekitze-maila da, honela kalkulatu:

$$(Esportazioak + Inportazioak) / BPG.$$

- **Adierazle konposatuak (indize ere deituak).**

Adierazle konposatua edo indizea gai konplexu eta dimentsioaniztunetarako balio duten zenbait aldagaien konbinazio haztatuaren emaitza da.

Adierazle konposatuen adibiderik hedatuena Nazio Batuen Garapen Programaren (NBGP) giza garapenaren indizea (GGI) da. GGIaren kasuan, giza garapena aldagai demografikoen, osasunekoan, hezkuntzakoan eta diru-sarrerei dagozkien elkarrekintza dela ulertzen da, eta jaiotzako bizi-itxaropena, alfabetatze-tasa, lehen, bigarren eta hirugarren hezkuntzako matrikulazio-tasa eta per capita sarrera errealak haztatuta neurtzen da.

- b) Trataturako informazioaren izaeraren arabera.** Adierazleak eraikitzekeo informazioa nola lortzen den kontuan hartzen badugu, honako hauek bereiz daitezke:

- **Adierazle objektiboak.** Informatzaileari lotu gabeko kanpo-ebidentzietan oinarrituta lantzen dira, informazioa biltzeko, prozesatzeko eta hedatzeko metodoak objektiboak direla pentsatuta.

Adierazle objektiboen adibide bat Euskadiko ondasunak esportatzeko joera da, datu objektiboekin kalkulatu da-eta: Euskadiko ondasunen esportazioen balioa / BPG.

- **Adierazle subjektiboak edo pertzepzio-adierazleak.**

Pertsonen iritzi subjektiboa biltzen duten adierazleak dira. Interes-taldeek gai jakin bati buruz duten iritziari buruzkoak dira.

Inkestak, elkarrizketak edo foku-taldeak oinarri hartuta lantzen dira. Horien laginak, estatistikoki fidagarria izan dadin, interes-taldeak osatzen dituzten segmentu guztien adierazgarria izan behar du.

Adibide gisa, adierazle subjektibotzat edo pertzepzio-adierazletzat har liteke euskal gizartearen pentsamolde globala, maila globalean izandako gertaerek beren bizitzan eragina dutela adierazten duten euskal herritarren ehunekoaren bitartez neurtua.

- c) Adierazleek monitorizazioaren edo ebaluazioaren xede den lan-prozesuan betetzen duten posizio erlatiboaren arabera.**

- **Kudeaketa-adierazleak**

Politika edo programa baten produktu espezifikoak lortzeko gauzatzen diren prozesuak, inputak eta jarduerak monitorizatzeko erabiltzen dira. Baliabideak optimizatzeari dagokionez (eraginkortasuna) prozesua nola egiten ari den neurtzen dute.

Mota honetako adierazleak aukera ematen dute zer gertatzen ari den detektatzeko eta egoera hobetzeko erabaki egokiak hartzeko.

Kudeaketa-adierazleen adibide bat izan liteke "Nazioartekotzeko Esparru Estrategia 2020: Basque Country Estrategian" 5. ardatza, "Inbertsio estrategikoak biltzea eta sendotzea", "Egindako AZI aurkezpen kopurua" adierazlearen bitartez ebaluatzeko definitutakoa.

- **Emaitza-adierazleak**

Ekintzak, politikak edo programak sortutako ondasun eta zerbitzuekin erlazionatzen ditu inputak. Kudeaketan erdietsitako helmugekin eta horiek lortzeko efikaziarekin eta eraginkortasunarekin lotuta daude. Bestela esanda, haien emaitzekin lotuta.

Argigarri gisa, euskal hezkuntza-sistema nazioartekotzera zuzendutako ekintza eta politiken emaitza-adierazletzat har genezake unibertsitate-ikasketetako euskal ikasleen nazioarteko mugikortasuna, esate baterako Erasmus programaren esparruan nazioarteko unibertsitateetara ikastera joaten diren euskal ikasleen kopuruaren bitartez neurtua, "Erasmus" nazioarteko mugikortasun-programaren onuradun diren ikasleen guztizko kopurua erreferentziatzat hartuta.

- **Eragin-adierazleak**

Proiektua, programa edo politika gauzatzeari egotz dakizkikeen inguruneko aldaketei jarraipena emateko diseinatzen dira. Ekintza burutu ondoren ekintzaren xede den egoeran espero den aldaketa adierazten dute.

Esate baterako, Eusko Jaurlaritzaren nazioarteko lankidetzaren behatzea xede duen Euskadiren kanpo-harremanen eragin-adierazle bat izan liteke bi denboratarte jakinen artean "nazioarteko erakunde eta instituzioekin sinatutako lankidetzaren akordioaren kopuruaren aldakuntza".

Etorkizunean eraginak neurtzeko baliagarriak izan daitezkeen emaitza-adierazleetan zentratu da lan hau.

1.2. Hautatutako adierazleen ezaugarriak

Adierazleak hautatzeko eta diseinatzeko honako hauek izan dira kontuan:

- Kontuan hartu beharreko **nazioarteko dimentsioen heterogeneotasuna**: Instituzionala, Ekonomia eta Industria, Kultura eta Euskara, Turismoa, Garraioa, Zientzia eta Teknologia, Hezkuntza, Ingurumena eta Gizartea.
- **Informazioaren erabilgarritasuna** eta adierazleen sisteman sartzeko **behar diren datuak izatea**.
- **Konparagarritasuna eskala globalean oro har eta Europa mailan, adierazle jakin batzuetan**.

Horregatik, gai-multzoen arabera adierazle-taldeak identifikatu dira Euskadiren Nazioartekotzearen Adierazleen Sistemako gai edo dimentsio bakoitzerako, hurrengo ekitaldietan erreplikatu ahal izango direla bermatzeko.

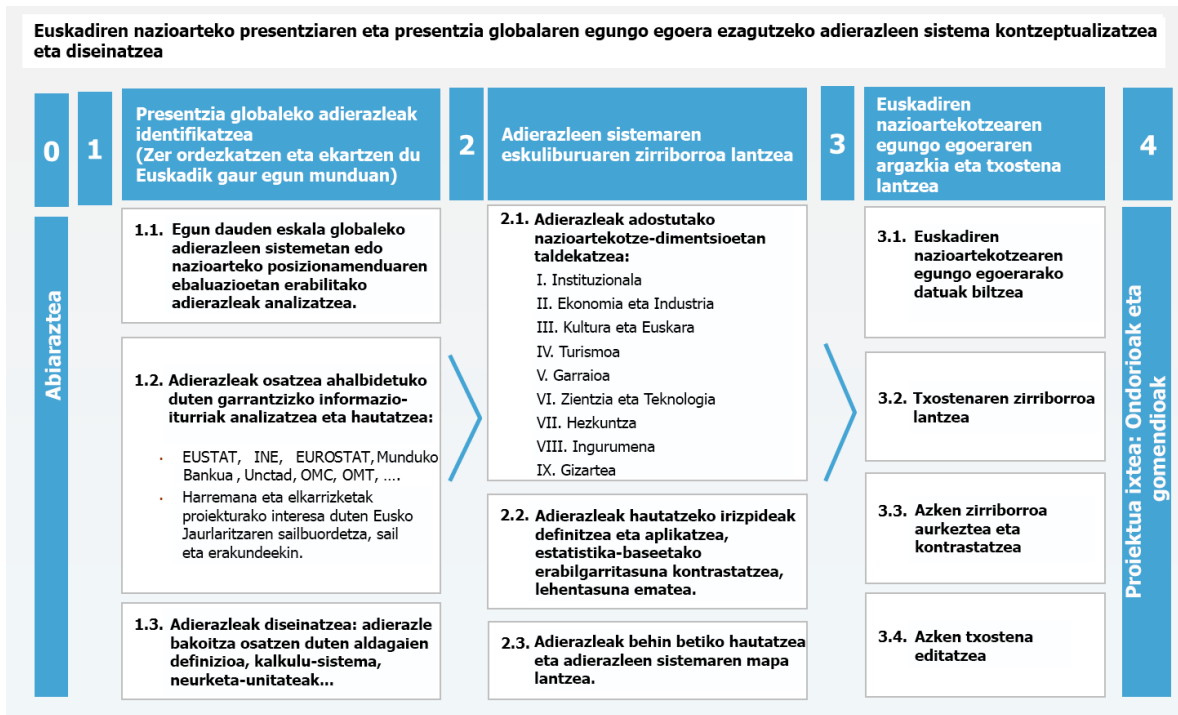
2. PROIEKTUAREN HELBURUAK ETA METODOLOGIA

2.1. Proiektuaren helburu orokorra

Euskadiren egungo presentzia globala eta nazioartekoa neurtzen eta analizatzen laguntzea, dokumentuzko datutegi enpirikoa eta abiapuntuako adierazle-sistema antolatuta Eusko Jaurlaritzaren Kanpo Harremanek nazioartekotzearen emaitzetan duten eragina etorkizunean neurtzeko. Eusko Jaurlaritzaren beraren orientazio estrategikoan eta jarduketan laguntzea, Euskadiren nazioarteko proiektzioan (euskal gizartea, ekonomia, erakundeak eta enpresak) betetzen duen lidergo-lanean. Orobat, lankide diren beste erakunde edo elkarte batzuen jarduketa bideratzea, nazioartekotzea herrialde-estrategia bihurtzeko, eta, hartara, euskal gizartearen ongizate-maila eta euskal ekonomiaren lehiakortasuna oro har areagotzeko.

2.2. Txosten hau lantzeko metodologia eta prozesua

Erantsitako grafikoak laburbilduta azaltzen du txosten hau egiteko gauzatu den prozesua.

Adierazleak hautatzeko prozesua eskala globalean erabilitako adierazle nagusien irizpide anitzeko analisisan, egun dauden nazioarteko posizionamenduaren ebaluazioetan eta erabilgarri dauden datuetan oinarritu da.

Horretarako, bi urratsez osatutako metodologia bat garatu da.

Lehen urratsean hiru iragazki aplikatzen dira, honako irizpide hauek hobekien betetzen dituzten adierazleak hautatuta:

- 1. iragazkia: Eduki daitezke Euskadiri buruzko datu eguneratuak? (kalkulatu den edo adierazlea lortzeko daturik dagoen kontuan hartuta)
- 2. iragazkia: Fidagarria da adierazlea osatuko duten datuak lortzeko erabili den informazioa edo aplikatu den metodologia?
- 3. iragazkia: Adierazleak ematen duen informazioa behar bezain adierazgarria da behatutako dimentsioa analizatzeko?

Bigarren urratsean, aurreko hiru iragazkiak gainditu dituzten adierazleei lehentasuna ematen zaie honako irizpide hauen arabera:

- Konpara daiteke adierazlea eskala globalean?
- Zenbateraino da garrantzizkoa adierazlea analizatutako dimentsiorako?

Neurtzeko esparru kontzeptual bikain zorrotzagoak daude, besteak beste gure aberastasun kulturala, hezkuntzarena, osasunarena edo hiritarren segurtasunari dagokiona aurkeztea ahalbidetzen dutenak. Dena den, nazioarteko eskalan nekez konpara daitezke, munduan datu estatistikoak erabilgarri ez daudelako edo dagokien informazioa biltzeak kostu handia duelako. Garatutako prozesuan oso ikuspegi praktikoa aplikatu zen, konparagarritasun globalari lehentasuna ematen ziona baina gure berezitasuna islatzeko aukera ematen duten adierazle jakin batzuei ere nolabait ere amore emanda.

Adierazleei lehentasuna emateko prozesuaren emaitza gisa, EUSKADIREN NAZIOARTEKOTZEAREN adierazleen sistema lortu da, 31 adierazlek, testuinguru globaleko 4 adierazlek eta presentzia globaleko 27 adierazlek osatzen dutena. Ondoren azalduko dira.

3. ADIERAZLEEN SISTEMA

Lehen multzo batean (3.1. atala) **testuinguru globaleko 4 adierazle** aurkezten dira. Biztanleriaren, azaleraren eta BPGaren balioak gurutzatzen dituzte eta EB28ko eta munduko datuekiko erlatibizatzen ditu. Adierazle horien xedea ez dago proiektu honen helburuari zuzenean loturik (Euskadiren presentzia globalaren egungo egoera ezagutzeko); aitzitik, Euskadik eskala globalean eta Europa mailan duen presentzia eta garrantzi lurralde-mailakoari, demografikoari eta ekonomikoari buruzko ikuspegia eskaintzen dute.

Hurrengo atalean (3.2), azkenean hautatu diren **Euskadiren presentzia globaleko adierazleen** mapa aurkezten da (**27 adierazle**), behaketaren xede den dimentsioaren arabera sailkatuta.

3.1. Testuinguru globaleko adierazleak: zer ordezkatzten du Euskadik munduan.

C.1. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren pisu erlatiboa

	Biztanleria, 2015. urtea (biztanle kopurua)	Euskadik ordezkatzten duen %
Euskal Autonomia Erkidegoa	2.173.210	% 100,00
Europa (EB28)	508.191.116	% 0,43
Mundua	7.346.633.037	% 0,03

2015. urtean, munduko biztanleriaren % 0,03 Euskadin bizi zen, edo, bestela esanda, munduan **bizi diren 3.380 pertsonatik bat Euskadin bizi da**.

Euskadiko biztanlerian oinarrituta, modu irudikarian mundua biztanle kopuru bereko 3.380 herrialdetan zati liteke.

EB28ko herrialdeak barnean hartuko dituen biztanleriaren sailkapena batean, Euskal Autonomia Erkidegoa **23. tokian** dago, biztanleen **% 0,43**rekin, Eslovenia, Letonia, Estonia, Zipre, Luxenburgo eta Malta bezalako herrialdeen gainetik. **Europako 234 biztanletik bat Euskadin bizi da**.

C.2. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko azaleraren pisu erlatiboa

	Azalera, 2015. urtea (km ²)	Euskadik ordezkatzeko duen %
Euskal Autonomia Erkidegoa	7.234	% 100,00
Europa (EB28)	10.530.751	% 0,07
Mundua	134.325.435	% 0,01

Euskadiren azalera **mundu osoaren % 0,01** da.

Euskadiko azalera oinarrituta, modu irudikarian mundua dimentsio bereko 18.569 herrialdetan zati liteke; Nazio Batuetan erregistratutako herrialde subiranoen eta mendeko lurraldeen guztizko kopurua, aldiz, 237 da gaur egun.

Euskadiko azalera **EB28ko azalera osoaren % 0,07** da.

C.3. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren dentsitatea

	Biztanleriaren dentsitatea, 2015. urtea (biztanle/km ²)	Euskadiren aldaguntza Europarekiko eta munduarekiko
Euskal Autonomia Erkidegoa	300	-
Europa (EB28)	48	% 522,52
Mundua	55	% 449,28

2015. urtean, Euskadiko biztanleriaren dentsitatea **300 bizt./km²** da, mundu osokoa (55 bizt./km²) baino % 449 handiagoa eta EB28koa (48 bizt./km²) baino % 522 handiagoa.

C.4. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko BPGaren pisu erlatiboa

	Uneko prezioetan adierazitako BPG, 2015. urtea (milioi eurotan)	Euskadik ordezkatzeko duen %
Euskal Autonomia Erkidegoa	68.723	% 100,00
Europa (EB28)	14.635.153	% 0,47
Mundua ⁽¹⁾	71.047.867	% 0,10

Euskal Autonomia Erkidegoak, uneko prezioetan adierazitako 68.723 milioi euroko BPGarekin, 2015ean, **Europako (EB28) BPGaren % 0,47 eta munduko BPGaren % 0,1 jartzen du.**

Euskadiko BPGan oinarrituta, mundua tamaina bereko 1.033 ekonomiatan zati liteke.

3.2. Presentzia globaleko adierazleak: zer ordezkatzeko eta ekartzeko du Euskadik gaur egun munduan.

Ondoren, azkenean hautatu diren **Euskadiren presentzia globaleko** adierazleen mapa aurkezten da (**27 adierazle**), behaketaren xede den **dimentsioaren** arabera sailkatuta.

3.2.1. I. dimentsioa: Instituzionala

I.5. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ordezkariak kontsularrak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskal Autonomia Erkidegoko kontsulatu kopurua	Kontsulatu kopurua	41	2016

Euskadin gaur egun **41 herrialdek dute presentzia kontsularra**, sei kontsulatu nagusiren (Bolivia, Frantzia, Maroko, Peru, Errumania eta Venezuela) eta ohorezko hogeita hamabost kontsulaturen bitartez.

41 kontsulatu horiek ordezkaten dituzten herrialdeek **munduko biztanleriaren % 17,7** hartzen dute eta haien ekonomiek **munduko produktu gordinaren % 30,8** jartzen dute.

Euskadin **EB28ko 20 herrialdek** dute presentzia kontsularra; eremu geografiko horretako biztanleriaren % 78,5 ordezkaten dute eta BPGaren % 86,4.

I.6. adierazlea: Eusko Jaurlaritzaren presentzia instituzionala munduan

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Eusko Jaurlaritzaren kanpoko ordezkariak kopurua + SPRIren bulego kopurua + Kanpoko aholkulariaren lankidetzak-akordio egonkorren kopurua	Kopurua	75	Stocka, 2016. urtea

Eusko Jaurlaritzaren kanpoko sare instituzionala, **75 loturak** osatua: **5 ordezkariak** munduko 6 kokapen geografikorekin Belgikan (Brusela), Argentinan, Txilen, Kolonbian, Ameriketako Estatu Batuetan eta Mexikon, **SPRIren kanpoko sarearen bitartez interes ekonomikoak eta merkataritzakoak ordezkaten dituzten 10 bulego** (Alemania, Brasil, Txina, Eslovakiar Errepublika, India, Polonia, Txekiar Errepublika, Errusia, Singapur eta Turkia), eta izaera ekonomikoko **kanpoko 60 kolaboratzailek/aholkularik** osatutako sarea.

Sare instituzional misto horren bitartez, **munduko produktu gordinaren % 91,71** biltzen duten **74 herrialdetan** du presentzia Eusko Jaurlaritzak.

74 herrialde horietatik 33 **“lehentasunezko herrialdeak”** dira, “Nazioartekotzeko Esparru Estrategia 2020: **BASQUE COUNTRY ESTRATEGIAN**” halakotzat definituak. **Eusko Jaurlaritzak presentzia du** —ordezkariak edo SPRIren bulegoen bitartez zein kanpoko aholkulariaren lankidetzak-akordio egonkorren bidez— **Euskadirentzat lehentasunezko zatitako definitutako herrialde guztietan**, hau da, **hamalau herrialdetan** (Alemania, Danimarka, Frantzia, Erresuma Batua, Ameriketako Estatu Batuak, Mexiko, Brasil, Kolonia, Peru, Korea, India, Singapur, Txina eta Hegoafrika), eta beste 19 herrialdetan¹: Europar Batasunekoak (17 herrialde), Europako Iparraldeko herrialdeak (3) eta Latinoamerikakoak (1), lehentasunezko zatitako eremu geografikoak horiek ere.

¹ Bat datozen herrialdeak dituzten eremu geografikoen arteko bikoiztasunak ezabatuta. Europako Iparraldeko bi herrialde Europar Batasunekoak dira.

BASQUE COUNTRY ESTRATEGIAN definitutako Eusko Jaurlaritzaren jarduketa-esparru geografikoen sailkapenarekin jarraituta, Eusko Jaurlaritzaren kanpoko sare instituzionalak **presentzia du Euskadirentzako "herrialde lehenetsi" guztietan, hamabi guztira** (Holanda, Irlanda, Errusia, Turkia, Kanada, Argentina, Txile, Japonia, Malaysia, Indonesia, Vietnam eta Israel), **eta Golkoko beste bost herrialdetan** (Arabiar Emirerri Batuak, Iran, Kuwait, Oman eta Qatar). Herrialde multzo hori ere lehenetsi gisa sailkatuta dago.

I.7.a. adierazlea: Eusko Jaurlaritzak sinatutako nazioarteko akordioak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Eusko Jaurlaritzak sinatutako nazioarteko akordioen kopurua (stocka, 2004. urteaz geroztik)	Akordio kopurua	453	Stocka, 2016. urtea

I.7.b. adierazlea: Eusko Jaurlaritzaren partaidetza duten nazioarteko sareak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Eusko Jaurlaritzaren partaidetza duten nazioarteko sareen kopurua	Sare kopurua	75	Stocka, 2016. urtea

Azken lau legegaldietan, Eusko Jaurlaritzak eta bere sailek **nazioarteko 453 akordio** sinatu dituzte guztira; horietatik **28 akordio aldeaniztunak** dira eta **425 aldebiko akordioak**.

Sinatutako aldebiko 425 akordio horiek **munduko BPGaren % 84,45 ordezkutzen duten 56 herrialde** hartzen dituzte guztira, era askotako gaien inguruan (Kanpo Harremanak; Nekazaritza eta Arrantza; Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza; Kultura; Hizkuntza Politika; Hezkuntza; Turismoa; Enplegua eta Gizarte Politikak; Ingurumena, Iraunkortasuna eta Lurralde Politika; Osasuna).

Eusko Jaurlaritzak gaur arte sinatu dituen aldebiko 425 akordioetatik, **296 (% 69,64) BASQUE COUNTRY ESTRATEGIAN "lehentasunezkoztat"** definitutako herrialde eta eremu geografikoekin sinatu dira, zehazki, Euskadirentzat lehentasunezkoztat definitutako herrialde guztiekin —Korea eta Singapur izan ezik, horiekin ez baitago akordiorik gai bakar batean ere— eta, gainera, Europar Batasuneko (11 herrialde, 68 akordio), Europako Iparraldeko (3 herrialde, 13 akordio) eta Latinoamerikako (12 herrialde, 65 akordio) beste 24 herrialderekin.

Eusko Jaurlaritzak sinatutako aldebiko beste 111 akordio (% 26,12) aipatutako estrategian **"herri lehenetsizat"** definitutako **10 herrialderekin** sinatu

ditu, definitutako banako herrialde guztiekin, Malaysia, Vietnam eta Israel izan ezik, eta Golkoko herrialdeen multzoko herrialde batekin (Irak), eremu geografiko lehenetsia hori ere.

Bestalde, Eusko Jaurlaritzak, bere 9 sailen bitartez, **nazioarteko 75 saretan** parte hartzen du: 55 sare **Europako irispidekoak** dira eta **20 sare irispide globalekoak**.

Irispide globaleko sareetan parte hartzen duten sailak gai hauetan eskumenak dituztenak dira: kanpo-harremanak, lehiakortasuna eta berrikuntza, turismoa, kultura, osasuna, segurtasuna, garraioa, nekazaritza eta landa-garapena, mendia, arrantza eta ingurumena.

I.8. adierazlea: Munduko Euskal Etxeen sarea

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Munduko Euskal Etxeen kopurua	Euskal Etxeen kopurua	190	2016

Gaur egun, guztira **190 Euskal Etxe** erregistratuta daude **25 herrialdetan**. Argentinak horien % 44 kontzentratzen ditu (84 Euskal Etxe) eta Ameriketako Estatu Batuek % 20 hartzen dituzte (38 Euskal Etxe).

3.2.2. II. dimentsioa: Ekonomia eta Industria

E.9. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportatzeko joera

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Ondasunen esportazioak / Euskadiko BPG	%	% 31,95	2015

Euskadiko ondasunen kanpo-merkataritzak, 2015. urtean, % **31,95eko esportatzeko joera** erakusten du; **eskala globalean**, aldiz, munduko ondasunen esportazioak munduko produktu gordinaren % **20,44**ren baliokideak dira.

Euskal ekonomiaren esportatzeko joera handi horrek —munduko batez bestekoa baino 11,5 puntu gehiago ehunekoetan— **euskal enpresa industrialen kanporako orientazio** garbia islatzen du.

E.10. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportazioek munduko ondasunen esportazioetan duten pisu erlatiboa

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadiko ondasunen esportazioak / Munduko ondasunen esportazioak	%	% 0,15	2015

2015. urtean, **Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportazioak munduko esportazioen % 0,15** izan ziren. Horiek horrela, munduan esportazio-jardueraren bitartez sortutako 670 eurotik bat Euskadin sortua zen.

Gure barne-produktu gordina munduko produktu gordinaren % 0,1 izanik, gure ondasunen esportazioen dimentsio handiagoak gure irekitze-maila handia eta gure industriaren lehiakortasuna erakusten du.

EB28ri dagokionez, 2015. urtean **euskal esportazioak estatu kideen guztizko esportazioen % 0,45** izan ziren (batasunaren barneko eta kanpoko esportazioak). Hortaz, EB28rako esportazioetarako gure ekarpena zona horretako BPGan dugun partaidetzatik oso hurbil dago (% 0,47).

E.11. adierazlea: Euskadin egindako atzerriko zuzeneko inbertsioaren (AZI) balioa

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadin aldi jakin batean egindako AZIaren stockaren balioa	Miloi eurotan	3.385,79	2013-2015

2013-2015 aldian, **Euskadik**, munduko produktu gordinaren % 0,10 ordezkaten zuela, 3.385,79 milioi euroko inbertsioa **jaso zuen** atzeritik. Datu horrek **mundu osoan egindako atzerriko zuzeneko inbertsio (AZI) osoaren % 0,08 ordezkaten du. Izan ere, 2013-2015 hirurtekoa izan da azken hamarkadan atzerriko inbertsio gehien bildu duena.**

Aldi bererako (2013-2015) **AZIa barne-produktu gordinari loturik** kontuan hartzen badugu, **atzerriko zuzeneko inbertsioa Euskadin gure BPGaren % 1,68 izan zen, munduko ratioaren** azpitik, AZIa munduko produktu gordinaren **% 3,54** izan baitzen.

E.12. adierazlea: Euskal enpresen kanpoko ezarpenak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskal enpresen kanpoko ezarpenen kopurua	Kopurua	1.688	Stocka, 2016. urtea

2015. urtean, **593 euskal enpresak gutxienez ezarpen bat** zuten atzerrian (merkataritzakoa eta/edo produkziokoa).

Munduan gure lurraldetik kanpo dauden euskal enpresen 1.688 ezarpenetatik, 1.204 **merkataritza-ezarpenak (% 71,3)** dira eta **484 produkzio-ezarpenak (% 28,7)**.

Euskal enpresek, 1.688 ezarpenen bitartez, **munduko produktu gordinaren % 95** biltzen duten **94 herrialdetan** dute presentzia.

Ezarpen horien **% 83,8** (1.415) **BASQUE COUNTRY ESTRATEGIAN** definitutako **"lehenetsietan"** herrialde eta eremuetan daude, eta **% 11,2** (189 ezarpen) **herrialde eta eremu "lehenetsietan"**. Vietnam da euskal enpresen ezarpenik ez duen BASQUE COUNTRY ESTRATEGIAKO herrialde lehenetsi bakarra.

3.2.3. III. dimentsioa: Kultura eta Euskara

CE.13. adierazlea: Munduko euskal ondarea

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
-------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

UNESCOk "Munduko ondare" deklaraturako euskal elementuen kopurua / Mundu mailan deklaraturako elementuak guztira	%	% 0,3	2016
--	---	-------	------

Euskadik, munduko biztanleriaren % 0,03 eta azaleraren % 0,01 biltzen duela, UNESCOk "**Munduko ondarea**" kategorian deklaraturako **1.031 elementuetako hiru (% 0,3)** ditu.

Era berean, EB28ri dagokionez, Euskadik, haren biztanleriaren % 0,43 eta azaleraren % 0,07 biltzen duela, eremu geografiko horretako 28 herrialdeetan "**Munduko ondare**" deklaraturako 382 elementuen **% 0,79** ditu.

CE.14. adierazlea: Euskadiko kultura-industriek guztizko esportazioetan duten pisu erlatiboa

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadiko kultura-industrien esportazioen balioa / Euskadiko esportazioen guztizko balioa	%	% 0,15	2015

Euskal kultura-industriek, 2015. urtean, **euskal esportazio** guztien **% 0,15** bildu dituzte, eta **kultura-industrien ondasunen munduko esportazio guztien % 0,07**.

2015. urtean, **Euskadiko kultura-industrien ondasunen esportazioen % 94** eta **inportazioen % 85** "**Liburuen eta aldizkarien edizioa eta beste zenbait argitalpen-jarduera**" sailekoak izan dira. Sail horrek 23,4 milioi euroko **merkataritza-saldo positiboa** izan du.

"Liburuen eta aldizkarien edizioa eta beste zenbait argitalpen-jarduera" bakarrik erreferentziatzen hartuta, Euskadik produktu horien munduko esportazioen **% 0,09** eskaintzen ditu. Ehuneko hori oso hurbil dago munduko produktu gordinari egiten diogun ekarpenetik (% 0,1).

CE.15. adierazlea: Euskal kirolari olinpikoak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
-------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

Udako Olinpiar Jokoen azken 4 edizioetan parte hartu duten euskaldunak	Pertsona kopurua	101	2000-2012
--	------------------	-----	-----------

101 euskal kirolarik parte hartu duten **udako Olinpiar Jokoen azken lau edizioetan**: Sydney 2000, Atenas 2004, Pekin 2008 eta Londres 2012.

Udako Olinpiar Jokoen azken lau edizioetan parte hartu duten mundu osoko 42.786 atleten % 0,24 euskaldunak dira. Oso datu positiboa da Euskadik munduko biztanleriaren % 0,03 hartzen duela kontuan hartuta.

CE.16. adierazlea: Euskararen erabilera ingurune digitalean

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Ingurune digitalean erabiltzen diren hizkuntzen kopuruaren gaineko euskararen ehunekoa.	%	% 0,33	2015-2016

UNESCOren datuen arabera, mundu osoan 6.000 hizkuntza hitz egiten dira. Erakundeak dioenez, horietatik Interneten 300 bat besterik ez daude. Euskadik munduko biztanleriaren % 0,03 hartzen du, baina **euskarak sarean erabiltzen diren hizkuntzen % 0,33 ordezkatzan du.**

Gaur egun, **euskarazko Wikipediak 250.804 artikulua** baino gehiago ditu, eta **31. tokian** dago, **Europar Batasunean ofizialak diren zenbait hizkuntzaren gainetik.**

CE.17. adierazlea: Euskarako eta euskal kulturako katedra eta lektoretza sarea munduan

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskarako eta euskal kulturako katedra + lektoretza kopurua munduan	Kopurua	47	2015-2016 ikasturtea

2015-2016 ikasturtean, guztira **41 lektoretza** daude **15 herrialdetan** (Alemania, Argentina, Txile, Espainia, Ameriketako Estatu Batuak, Finlandia, Frantzia, Hungaria,

Inglaterra, Irlanda, Italia, Mexiko, Polonia, Errusia eta Uruguai) **eta sei katedra hiru herrialdetan** (4 Ameriketako Estatu Batuetan, 1 Alemanian eta 1 Erresuma Batuan), **nazioarteko** unibertsitateetan **euskarako eta euskal kulturako eskolak ematen dituztenak.**

3.2.4. IV. dimentsioa: Turismoa

T.18. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoaren turismo-gastua munduaren gainerakoarekin

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Turismo hartzaileak eta turismo igorleak sortutako gastua	Milioi eurotan	6.136	2014*

* Erabilgarri dagoen azken datua

2014. urtean, **Euskadiko eta bertatik kanporako** turismo-jarduerak (euskal turistak kanpora irtetea eta munduaren gainerakotik turistak **Euskadira** etortzea) **6.136 milioi euroko gastua sortu zuen guztira**, hots, **nazioarteko turismoaren munduko kopuru osoaren % 0,56.**

T.19. adierazlea: Turistak Euskadira etortzea

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadi bisitatu zuten turisten kopurua	Milioi pertsona	3	2015

2015. urtean Euskadik **3 milioi turista** hartu zituen. Hau da, **mundu osoko 1.184 milioi turisten % 0,25ek Euskadi aukeratu zuten** helmuga gisa.

T.20. adierazlea: Euskal gastronomia, Michelin izarrak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskal jatetxeen Michelin izar kopurua	Michelin izar kopurua	29	2015

Euskal gastronomia ezaguna da nazioartean eta eragile turistikoa da Euskadirentzat. Sukaldaritzaren sektoreak sortzen dituen sinergien ondorioz, interesgune nagusietako bat da bisitatzen gaituztenentzat.

2015eko Michelin Gidaren arabera, **20 euskal jatetxek 29 Michelin izar dituzte.**

Lau euskal jatetxek gida ospetsu horren **sari handiena** dute (3 Michelin izar). Hots, 3 Michelin izar dituzten **EB28ko jatetxeen % 6,6** eta **mundu osokoen % 3,6** dira.

Euskadi da **km²-ko Michelin izarren bigarren kontzentrazioarik handiena** duen lurraldea (4 izar / mila km²). Belgika besterik ez du aurretik (4,91 izar / mila km²).

3.2.5. V. dimentsioa: Garraioa

TR.21. adierazlea: Pertsonen nazioarteko aireko garraioa Euskadin

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Nazioarteko jatorria edo helmuga duten euskal aireportuetako aireko garraioko bidaiarien kopurua / Euskal aireportuetako aireko bidaiariak guztira	%	% 37,83	2014*

* Erabilgarri dagoen azken datua

2014. urtean, euskal aireportuak erabili zituzten bidaiari guztien (4,2 milioi pertsona) **% 37,83k** (1,6 milioi pertsona) nazioarteko helmuga edo jatorria zuten.

Euskaditik irteten edo sartzen dira munduan airez garraiatzen diren bidaiari guztien % 0,13 eta **EB28ko aireko bidaiarien % 0,18.**

TR.22. adierazlea: Salgaien nazioarteko itsas garraioa Euskadin

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadin (esportazioetan itsasoz garraiatutako tonak + inportazioetan itsasoz garraiatutako tonak) / Eskala globalean itsasoz garraiatutako tonak guztira	%	% 0,34	2014*

* Erabilgarri dagoen azken datua

2014. urtean, **eskala globalean** itsasoz garraiatutako 9.600 milioi tona salgaien **% 0,34** (31,44 milioi tona) eta **EB28**ko portuen bitartez garraiatutako 3.793 milioi tonen **% 0,83** mobilizatu zituzten **euskal portuek**.

3.2.6. VI. dimentsioa: Zientzia eta Teknologia

CT.23. adierazlea: PCT nazioarteko patenteen eskaerak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
PCT nazioarteko patenteen eskaerak / BPGaren mila milioi (EAP eurotan)	Patenteen eskaera kopurua / BPGaren mila milioi	1,48	2015

2015. urtean, Berrikuntzako adierazleen panelak (IUS) adierazten duenez, **PCT** (Patent Cooperation Treaty) **nazioarteko patenteen** eskaera kopurua, BPGaren mila milioiko, **1,48** (102 eskaera) zen. EB28n ratio hori 3,78 da.

Munduan, 2015. urtean, **PCT nazioarteko patenteen eskaerak** 102.702 izan ziren. Hortaz, **Euskadik**, munduko biztanleriaren % 0,03 hartzen duela, kategoria horretako **munduko** patenteen eskaeren **% 0,05** bildu zituen.

EB28ren aldean, BPGaren mila milioiko nazioarteko patenteen eskaera kopurua **3,78** zen, hau da, **Euskadik baino 2,3 puntu gehiago** zituen.

CT.24. adierazlea: Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioa

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioak / produktuen esportazio guztiak	%	% 51,90	2015

Europar Batasunak Berrikuntzako adierazleen panelean (Innovation Union Scoreboard, IUS) aplikatutako metodologiaren arabera, **Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioak** produktuen esportazio guztien **% 51,90** izan ziren 2015. urtean.

Urte horretan bertan, **EB28**ko gisa horretako produktuen esportazioak (erdi- eta goi-teknologia) zona horretako produktuen esportazio guztien **% 53** ziren. Ratio hori bera **eskala globalean** kalkulatuta, bestalde, erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioak munduko esportazioen **% 44,04** izan ziren. Horrek Euskadiren posizionamendua berresten du eskala globalean, erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioetan zein berrikuntza teknologiko industrialean nabarmentzen den eskualde gisa.

3.2.7. VII. dimentsioa: Hezkuntza

ED.25. adierazlea: Erasmus programaren onuradun diren unibertsitate-irakaskuntzetako eta lanbide-heziketako euskal ikasleen nazioarteko mugikortasuna.

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Erasmus programaren esparruan nazioarteko unibertsitateetara ikastera joaten diren euskal ikasleen kopurua / "Erasmus" nazioarteko mugikortasun-programaren onuradun diren ikasleen guztizko kopurua	%	% 0,90	2015-2016 ikasturtea

2015-2016 ikasturtean, **2.561 euskal ikasle** (unibertsitateko 1.758 ikasle eta lanbide-heziketako 803 ikasle) atzerrira joan ziren Erasmus bekekin ikastera. Beraz, **truke-programa horretan parte hartzen zuten Europako ikasleen % 0,90 euskal herritarrek** ziren.

Maila globalean, unibertsitateko ikasleen mugikortasunaren datuak besterik ez daude erabilgarri. **UNESCO**ren arabera, **unibertsitateko 4 milioi ikaslek**, gutxi gorabehera, atzerrian egiten dituzte ikasketak.

ERASMUS programaz gainera, **unibertsitateko ikasleen mugikortasuna maila globalean** sustatzen duten beste programa batzuk ere erreferentziatzen hartuta — euskal unibertsitateen akordioak eta programak, esaterako—, egiazta daiteke 2015/2016 ikasturtean **2.589 euskal ikasle** atzerrira joan zirela beren unibertsitate-ikasketak egitera edo osatzera.

Datu hori eta UNESCOk egindako zenbatespenak kontuan hartuta, **ikasketak atzerrian egin eta/edoosatzen dituzten nazioarteko unibertsitateko ikasleen % 0,06 euskal herritarrak dira**. Datu hori positiboa da Euskadik munduko biztanleriaren % 0,03 hartzen duela kontuan hartuta.

3.2.8. VIII. dimentsioa: Ingurumena

M.26. adierazlea: Munduko CO₂-aren isurien euskal kuota

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Euskadi isuritako CO ₂ kilotona baliokideak / Mundu-mailan isuritako CO ₂ kilotona baliokideak	%	% 0,05	2013*

* Erabilgarri dagoen azken datua

Euskal Autonomia Erkidegoak, munduko BPGaren % 0,1 hartzen duela, **2013. urtean** 19.304 CO₂ kilotona baliokide **isuri zituen**, **munduko ekonomian sortutako CO₂ kilotona baliokide guztien % 0,05**.

EB28ri dagokionez, 2013. urtean **EB28n** isuritako CO₂ kilotona baliokide guztien **% 0,58** sortu zituen Euskadik, hots, EB28ren BPGrako ekarpena (% 0,47) baino gehiago.

M.27. adierazlea: Euskal Ingurumen Ondarearen nazioartekotzea

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
-------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

UNESCOk Euskadin deklaraturako "Biosfera Erreserbak" / Mundu-mailan deklaraturako "Biosfera Erreserba" guztiak	%	% 0,15	2016
--	---	--------	------

Euskadik, munduko azaleraren % 0,01 eta EB28ko azaleraren % 0,07 biltzen duela, UNESCOk "Biosfera Erreserba" deklaraturako munduko naturaguneen % 0,15 (669tik bat) eta EB28ko naturaguneen % 0,58 (172tik bat) hartzen ditu.

3.2.9. IX. dimentsioa: Gizartea

S.28. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko biztanle atzerritarrak

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
Biztanle atzerritarrak / Euskadiko biztanle guztiak	%	% 6,32	2015

2015eko urtarrilaren 1ean, Euskadin 137.397 **biztanle atzerritar** zeuden, biztanleria osoaren **% 6,32: Euskadin 16 pertsonatik bat atzerritarra da.**

Euskadin bizi diren atzerritarrak, **mundu-mailan, bizi direnaz bestelako herrialde batean jaiotako pertsonen % 0,06** dira. (243.161.130 pertsona)

S.29. adierazlea: Euskal instituzio eta erakundeek finantzaturako Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideratutako laguntza

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
-------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

Euskal instituzio eta erakundeek finantzaturako Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideratutako laguntzaren zenbatekoa	Milioi eurotan	55	2015 ⁽¹⁾
---	----------------	----	---------------------

2015. urtean, euskal instituzio eta erakundeek (Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziak, foru-aldundiek, tokiko korporazioek...) finantzaturako **Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara** bideratutako laguntza **55 milioi eurokoa izan zen gutxi gorabehera**, hau da, **mundu-mailan** jasotako **laguntza ofizial garbi** osoaren **% 0,04**.

Hortaz, 2015. urtean euskal herritar bakoitzak 25,31 euroko ekarpena egin zuen, batez beste, Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideratuta.

S.30. adierazlea: Euskal gizartearen pentsamolde globala

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
2016ko otsailean egindako inkestan oinarrituta landutako pertzepzio-adierazlea. Lagina: 1.000 elkarrizketa EAE osorako, 18 urteko edo gehiagoko biztanleria. Laginketa-errorea: +% 3,16, izanik konfiantza-maila % 95,5 eta p=q=0,5.	Maila globalean izandako gertaerek beren bizitzan eragina dutela (handia edo handi samarra) adierazten duten euskal herritarren %	% 71	2016

Prospekzio Soziologikoen Kabineteak (Eusko Jaurlaritzaren Lehendakaritza) 2016ko otsailean egindako "Nazioarteko Egoera" inkestatik ondorioztatzen denez, **euskal herritarren % 71k hautematen dute munduan izandako gertaerek beren bizitzan eragina dutela (handia edo handi samarra)**. **Datu horrek** islatzen du euskal gizartearen gehiengoak **pentsamolde globala** eta sentikortasuna duela munduko arazo eta gertaeren berri izateko eta horiei buruz kritikoki gogoeta egiteko.

S.31. adierazlea: Giza garapenaren indizea (GGI)

Adierazlearen osagaiak eta kalkulua	Neurketa-unitatea	Adierazlearen balioa	Behatutako urtea/aldia
-------------------------------------	-------------------	----------------------	------------------------

Giza garapenaren funtsezko dimentsioetan erdietsitako batez besteko lorpenen adierazle sintetikoa	Adierazlearen balioa (0-1 eskala)	0,915	2010-2014
---	-----------------------------------	-------	-----------

Euskal Autonomia Erkidegoko giza garapenaren indizeak (GGI) munduko garatuenean artean kokatzen du euskal gizartea, Eustatek landutako datuen arabera. Horretarako, Nazio Batuen Garapen Programaren (NBGP) metodologia aplikatu du Euskal Autonomia Erkidegoko 2010-2014 aldirako GGIA kalkulatzeko.

Giza garapenaren indizea (GGI) giza garapenaren funtsezko dimentsioetan erdietsitako batez besteko lorpenen adierazle sintetikoa da: jaiotzako bizi-itzaropena, hezkuntza eta bizi-maila.

Nazio Batuen Garapen Programak 2014. urteari buruzko datuekin argitaratu duen azken txostenak mundu-mailako sailkapen bat ezartzen du **188 estatu subiranoren artean. Adierazlearen 0,915 balioarekin 2010-2014 aldirian, Euskal Autonomia Erkidegoa zortzigarren tokian dago, Ameriketako Estatu Batuekin batera, eta aurrean ditu Norvegia, Australia, Suitza, Danimarka, Herbehereak, Alemania eta Irlanda.**

Euskadiren presentzia globaleko adierazleen mapa

DIMENTSIOA	Zk.	ADIERAZLEA	ADIERAZLEAREN OSAGAIK ETA KALKULUA	NEURKETA UNITATEA	EUSKADI REN BALIOA	MUNDUKO KONPARAZIOA
I. INSTITUZIONALA	I.5	Euskal Autonomia Erkidegoko ordezkariak kontsularra	Euskal Autonomia Erkidegoko kontsulatu kopurua	Kontsulatu kopurua	41	Munduko biztanleriaren % 17,7 eta munduko produktu gordinaren % 30,8
	I.6	Eusko Jaurlaritzaren presentzia instituzionala munduan	Eusko Jaurlaritzaren kanpoko ordezkariak kopurua + SPRIren bulego kopurua + Kanpoko aholkulariarekiko lankidetzak-akordio egonkorren kopurua	Kopurua	75	Presentzia munduko produktu gordinaren % 91,71 biltzen duten 74 herrialdeetan.
	I.7.a	Eusko Jaurlaritzak sinatutako nazioarteko akordioak	Eusko Jaurlaritzak sinatutako nazioarteko akordioaren kopurua	Akordio kopurua	453	Aldebiko akordioak sinatuta munduko BPGaren % 84,45 ordezkatzeko duten 56 herrialdeekin
	I.7.b	Eusko Jaurlaritzaren partaidetza duten nazioarteko sareak	Eusko Jaurlaritzaren partaidetza duten nazioarteko sarearen kopurua	Sare kopurua	75	55 sare Europako irispidekoak dira eta 20 sare irispide globalekoak.
	I.8	Munduko Euskal Etxeen sarea	Munduko Euskal Etxeen kopurua	Euskal Etxeen kopurua	190	Adierazlea ezin da konparatu mundu-mailan
II. EKONOMIA ETA INDUSTRIA	E.9	Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportatzeko joera	Ondasunen esportazioak / Euskadiko BPG	%	% 31,95	Munduko batez bestekoa baino 11,5 puntu gehiago ehunekoetan
	E.10	Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportazioek munduko ondasunen esportazioetan duten pisu erlatiboa	Euskadiko ondasunen esportazioak / Munduko ondasunen esportazioak	%	% 0,15	Munduan esportazio-jardueraren bitartez sortutako 670 eurotik bat Euskadin sortua zen.
	E.11	Euskadin egindako atzerriko zuzeneko inbertsioaren (AZI) balioa	Euskadin aldi jakin batean egindako AZIaren stockaren balioa	Miloi eurotan	3.385,49	Mundu osoan egindako atzerriko zuzeneko inbertsio (AZI) osoaren % 0,08
	E.12	Euskal enpresen kanpoko ezarpenak	Euskal enpresen kanpoko ezarpenen kopurua	Kopurua	1.688	Presentzia munduko produktu gordinaren % 95 biltzen duten 94 herrialdeetan.
III. KULTURA ETA EUSKARA	CE.13	Munduko euskal ondarea	UNESCOk "Munduko ondare" deklaraturako euskal elementuen kopurua / Mundu mailan deklaraturako elementuak guztira	%	% 0,30	UNESCOk "Munduko ondarea" kategorian deklaraturako 1.031 elementuetako hiru ditu Euskadik.
	CE.14	Euskadiko kultura-industriek guztizko esportazioetan duten pisu erlatiboa	Euskadiko kultura-industriaren esportazioen balioa / Euskadiko esportazioen guztizko balioa	%	% 0,15	Kultura-industriaren ondasunen munduko esportazio guztien % 0,07
	CE.15	Euskal kirolari olinpikoak	Udako Olinpiar Jokoen azken 4 edizioetan parte hartu duten euskaldunak	Pertsona kopurua	101	Udako Olinpiar Jokoen azken lau edizioetan parte hartu duten atleten % 0,24
	CE.16	Euskararen erabilera ingurune digitalean	Ingurune digitalean erabiltzen diren hizkuntzen kopuruaren gaineko euskararen ehunekoak.	%	% 0,33	Mundu osoan hitz egiten diren 6.000 hizkuntzetatik Interneten 300 bat besterik ez daude
	CE.17	Euskarako eta euskal kulturako katedra eta lektoretza sarea munduan	Euskarako eta euskal kulturako katedra + lektoretza kopurua munduan	Kopurua	47	Adierazlea ezin da konparatu mundu-mailan
IV. TURISMOA	T.18	Euskal Autonomia Erkidegoaren turismo-gastua munduaren gainerakoarekin	Turismo hartzaileak eta turismo igoerak sortutako gastua	Miloi eurotan	6.136	Nazioarteko turismoaren munduko gastuaren % 0,56.
	T.19	Turistak Euskadira etortzea	Euskadi bisitatu zuten turisten kopurua	Miloi pertsona	3	Mundu osoko turisten % 0,25
	T.20	Euskal gastronomia, Michelin izarrak	Euskal jatetxeen Michelin izar kopurua	Michelin izar kopurua	29	km ² -ko Michelin izarren bigarren kontzentrazioa

DIMENTSIOA	Zk.	ADIERAZLEA	ADIERAZLEAREN OSAGIAK ETA KALKULUA	NEURKETA UNITATEA	EUSKADI REN BALIOA	MUNDUKO KONPARAZIOA
						handiena
V. GARRAIOA	TR.21	Pertsonen nazioarteko aireko garraioa Euskadin	Nazioarteko jatorria edo helmuga duten euskal aireportuetako aireko garraioko bidaiarien kopurua / Euskal aireportuetako aireko bidaiariak guztira	%	% 37,83	Munduan airez garraiatzen diren bidaiari guztien % 0,13
	TR.22	Salgaien nazioarteko itsas garraioa Euskadin	Euskadin (esportazioetan itsasoz garraiatutako tonak + inportazioetan itsasoz garraiatutako tonak) / Eskala globalean itsasoz garraiatutako tonak guztira	%	% 0,34	Eskala globalean itsasoz garraiatutako salgaien % 0,34
VI. ZIENTZIA ETA TEKNOLOGIA	CT.23	PCT nazioarteko patenteen eskaerak	PCT nazioarteko patenteen eskaerak / BPGaren mila milioi (EAP eurotan)	Patenteen eskaera kopurua / BPGaren mila milioi	1,48	Kategoria horretako munduko patenteen eskaeren % 0,05.
	CT.24	Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioa	Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioak / produktuen esportazio guztiak	%	% 51,90	Eskala globalean, gisa horretako produktuek munduko esportazioen % 44,04 ordezkatzan dituzte
VII. HEZKUNTZA	ED.25	Erasmus programaren onuradun diren unibertsitate-irakaskuntzetako eta lanbide-heziketako euskal ikasleen nazioarteko mugikortasuna	Erasmus programaren esparruan atzerrira ikastera joaten diren euskal ikasleen kopurua (unibertsitatekoak eta lanbide-heziketakoak) / "Erasmus" nazioarteko mugikortasun-programaren onuradun diren ikasleen guztizko kopurua	%	% 0,62	Truke-programa horretan parte hartzen duten Europako ikasleen % 0,90
VIII. INGURUMENA	M.26	Munduko CO ₂ -aren isurien euskal kuota	Euskadi isuritako CO ₂ kilotona baliokideak / Mundu-mailan isuritako CO ₂ kilotona baliokideak	%	% 0,05	Munduko ekonomian sortutako CO ₂ kilotona baliokide guztien % 0,05.
	M.27	Euskal Ingurumen Ondarearen nazioartekotzea	UNESCOk Euskadin deklaraturako "Biosfera Erreserba" / Mundu-mailan deklaraturako "Biosfera Erreserba" guztiak	%	% 0,15	UNESCOk "Biosfera Erreserba" deklaraturako munduko 669 naturagunetik bat
IX. GIZARTEA	S.28	Euskal Autonomia Erkidegoko biztanle atzerritarrak	Biztanle atzerritarrak / Euskadiko biztanle guztiak	%	% 6,32	Mundu-mailan, bizi direnaz bestelako herrialde batean jaiotako pertsonen % 0,06
	S.29	Euskal instituzio eta erakundeek finantzaturako Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideraturako laguntza	Euskal instituzio eta erakundeek finantzaturako Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideraturako laguntzaren zenbatekoa	Milioi eurotan	55	Mundu-mailan jasotako laguntza ofizial garbi osoaren % 0,04.
	S.30	Euskal gizartearen pentsamolde globala	2016ko otsailean egindako inkestan oinarrituta landutako pertzepzio-adierazlea. Lagina: 1.000 elkarrizketa EAE osorako, 18 urteko edo gehiagoko biztanleria. Laginketa-errorea: +% 3,16, izanik konfiantza-maila % 95,5 eta p=q=0,5.	Maila globalean izandako gertaerek beren biztanle eragina dutela (handia edo handi samarra) adierazten duten euskal herritarren %	% 71	Adierazlea ezin da konparatu mundu-mailan
	S.31	Giza garapeneraren indizea (GGI)	Giza garapeneraren funtsezko dimentsioetan erdietsitako batez besteko lorpenen adierazle sintetikoa: jaiotzako bizi-itxaropena, hezkuntza eta bizi-maila.	Indizearen balioa (0-1)	0,915	Euskadi munduko zortzigarren tokian dago, Ameriketako Estatu Batuekin batera

ADIERAZLEEN AURKIBIDEA

Testuinguru globaleko adierazleak: zer ordezkutzen du Euskadik munduan.	10
C.1. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren pisu erlatiboa	10
C.2. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko azaleraren pisu erlatiboa.....	11
C.3. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleriaren dentsitatea	11
C.4. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko BPGaren pisu erlatiboa.....	12
Presentzia globaleko adierazleak: zer ordezkutzen eta ekartzen du Euskadik gaur egun munduan.	12
I. dimentsioa: Instituzionala	12
I.5. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ordezkari-tza kontsularra	12
I.6. adierazlea: Eusko Jaurlaritzaren presentzia instituzionala munduan	13
I.7.a. adierazlea: Eusko Jaurlaritzak sinatutako nazioarteko akordioak.....	14
I.7.b. adierazlea: Eusko Jaurlaritzaren partaidetza duten nazioarteko sareak.....	14
I.8. adierazlea: Munduko Euskal Etxeen sarea	15
II. dimentsioa: Ekonomia eta Industria	15
E.9. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunak esportatzeko joera	15
E.10. adierazlea: Euskal Autonomia Erkidegoko ondasunen esportazioek munduko ondasunen es	
E.11. adierazlea: Euskadin egindako atzerriko zuzeneko inbertsioaren (AZI) balioa	16
E.12. adierazlea: Euskal enpresen kanpoko ezarpenak.....	17
III. dimentsioa: Kultura eta Euskara	17
CE.13. adierazlea: Munduko euskal ondarea	17
CE.14. adierazlea: Euskadiko kultura-industriek guztizko esportazioetan duten pisu erlatiboa.....	18
CE.15. adierazlea: Euskal kirolari olinpikoak	18
CE.16. adierazlea: Euskararen erabilera ingurune digitalean	19
CE.17. adierazlea: Euskarako eta euskal kulturako katedra eta lektoretza sarea munduan	19
IV. dimentsioa: Turismoa	20

T.18. adierazlea:	Euskal Autonomia Erkidegoaren turismo-gastua munduaren gainerakoarekin	20
T.19. adierazlea:	.....Turistak Euskadira etortzea	20
T.20. adierazlea:	Euskal gastronomia, Michelin izarrak.....	20
V. dimentsioa:	Garraioa	21
TR.21. adierazlea:	.....Pertsonen nazioarteko aireko garraioa Euskadin	21
TR.22. adierazlea:	..... Salgaien nazioarteko itsas garraioa Euskadin	21
VI. dimentsioa:	Zientzia eta Teknologia	22
CT.23. adierazlea:	PCT nazioarteko patenteen eskaerak	22
CT.24. adierazlea:	Euskadiko erdi- eta goi-teknologiako produktuen esportazioa	22
VII. dimentsioa:	Hezkuntza	23
ED.25. adierazlea:	Erasmus programaren onuradun diren unibertsitate-irakaskuntzetako eta lanbide-heziketako euskal ikasleen nazioarteko mugikortasuna.....	23
VIII. dimentsioa:	Ingurumena	24
M.26. adierazlea:	Munduko CO ₂ -aren isurien euskal kuota.....	24
M.27. adierazlea:	Euskal Ingurumen Ondarearen nazioartekotzea.....	24
IX. dimentsioa:	Gizartea	25
S.28. adierazlea:	Euskal Autonomia Erkidegoko biztanle atzerritarrak	25
S.29. adierazlea:	Euskal instituzio eta erakundeek finantzaturako Nazioarteko Garapenerako Lankidetzarako proiektuetara bideratutako laguntza	25
S.30. adierazlea:	Euskal gizartearen pentsamolde globala.....	26
S.31. adierazlea:	Giza garapenaren indizea (GGI).....	26